

Herpetofull de la S.C.H.

Número 10, novembre de 2013

*Observacions herpetològiques
Projectes de conservació*

*Herpetofull de la Societat Catalana d'Herpetologia
Número 10 - novembre del 2013*

Junta directiva de la Societat Catalana d'Herpetologia
President: Joan Maluquer-Margalef (e-mail: jmaluquer@gmail.com)
Vicepresident: Josep Roca Elias (e-mail: jroca57@gmail.com)
Secretari general: Eduard Filella Subirà(e-mail: efilella@yahoo.com)
Vicesecretari: Joan FerrerRiu (e-mail: pedroloscrew@gmail.com)
Tresorera: Aïda Tarragó (e-mail: tresoreriasch@yahoo.es)
Vocals:
Daniel Aranda Salvachua (e-mail: caganell@yahoo.es)
Salvador Carranza Gil-Dolz (e-mail: salvicarranza@gmail.com)
Josep Antoni Melero Sánchez (e-mail: jmelero39@gmail.com)
Ferran Bargalló Saumell (e-mail: bargallo@yahoo.com)
Dani Fernández Guiberteau (e-mail: dani.fernandez@dragnatura.org)

Representants de delegacions territorials de laSCH:
Terres de l'Ebre: Carles Chiner (e-mail: cchiner.sch@gmail.com)
Alt Empordà: Joan Budó (e-mail: joanbudo@hotmail.com)
Catalunya central: Nil Torres (e-mail: nil_to@hotmail.com)
Terres de Lleida: Delfí Sanuy (e-mail: dsanuy@prodan.udl.cat)

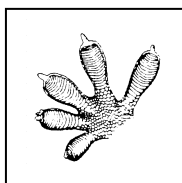
Herpetofull de la S.C.H., número 10, novembre del 2013

Edita: Societat Catalana d'Herpetologia

Equip de redacció de l'Herpetofull:

Josep Antoni Melero
Ferran Bargalló
Joan Ferrer
Joan Maluquer
Xavier Rivera

Portada: Polidactília a *Alytes obstetricans almogavarii* a Monistrol de Montserrat (vegeu nota al respecte a l'apartat d'*Observacions Herpetològiques* en aquest Herpetofull). Fotografia: Daniel Fernández.

SOCIETAT CATALANA D'HERPETOLOGIA

Museu de Ciències Naturals de Barcelona. Museu Blau,

Plaça Leonardo da Vinci 4-5, 08019 Barcelona.

Web: www.soccatherp.org

Correu electrònic: sch@soccatherp.org

Sumari

Editorial -----pàg. 4

Observacions herpetològiques ----- pàg. 5

- Polidactília a Tòtil comú *Alytes obstetricans almogavarii* (Laurenti, 1768) a Monistrol de Montserrat (Bages) (*Anura, Alytidae*)
- El Lladrió llistat (*Chalcidesstriatus*): nova espècie de vertebrat per a La Segarra
- Dos casos de melanismo en el sapo corredor (*Bufo calamita*) (Laurenti, 1768) (*Anura, Bufonidae*)

Conservació ----- pàg. 17

- Actuació de neteja de la font de l'Amigó
- Informe sobre la problemàtica de la proliferació de gats assilvestrats al torrent de Fregons (Badalona, serralada de Marina)
- Alien, l'amenaça de les Espècies Invasores continua....
- La SCH es fa sòcia de la Xarxa de Custòdia del Territori
- Estat actual dels Projectes de Conservació de la SCH
- Buidat de la bassa de Can Ponac per eliminar espècies invasores

Notícies -----pàg. 44

Novetats Bibliogràfiques -----pàg. 48

La SCH, fes-te'n soci -----pàg. 49

Editorial

Amb un cert retard (com sol passar en el treball exclusivament voluntarista) i abans no toqui menjar els turrans, traïem novament l'Herpetofull.

Com ja sabeu, l'Herpetofull reflecteix bàsicament les activitats realitzades per la Societat i els seus membres -que ens ho comuniquen-, així com aquelles notícies generades per altres agents que considerem d'interès per a la comunitat d'herpetòfils.

Com podreu comprovar, en aquests darrers mesos s'han fet força coses: hem ingressat a la Xarxa de Custòdia del Territori, per tal de reforçar tot l'àmbit de projectes de conservació; hem signat conveni amb l'Institut Català d'Ornitologia (ICO) per tal de gestionar la base de dades herpetològica de l'OrnitoCat; hem desenvolupat el projecte de millora de la bassa de Ponac (Alt Empordà); hem continuat i reforçat projectes ja "històrics", com el Pelobates (Serra de Collserola) i el Marmoratus (Parcs de la Serralada de Marina i Litoral) i hem estès la recuperació del gripau corredor a la zona de l'estany d'Ivars, entre d'altres.

En aquest Herpetofull s'accentua la tendència iniciada en el darrer d'incrementar les notes, els articles breus i les observacions herpetològiques realitzades pels nostres socis, fet molt positiu perquè implica un augment de la participació de tothom en aquesta publicació.

També és cert que algunes seccions poden haver quedat coixes, com ara les Sortides, Conferències, etc. I és que malgrat que a vegades aquestes activitats de caire col·lectiu no sempre han estat exitoses, pel que fa a l'assistència, no deixa de ser que convé també impulsar-les; i per això ens cal també l'ajut actiu de tots vosaltres, per fer que la SCH creixi en totes les direccions.

Equip de redacció

Observacions Herpetològiques

Polidactília en un exemplar de tòtil comú *Alytes obstetricans* (Laurenti, 1768) (*Anura, Alytidae*), de Monistrol de Montserrat (Bages, Catalunya)

Daniel Fernández Guiberteau^{1, 2}

¹ SOCIETAT CATALANA D'HERPETOLOGIA, Museu de Ciències Naturals. Plaça Leonardo da Vinci 4-5, 08019-Barcelona.

² DRAG: Defensa de Rèptils i Amfibis de Gallecs

Correu electrònic: dani.fernandez@dragnatura.org

Resum: Es descriu l'observació d'un individu de tòtil comú *Alytes obstetricans* amb polidactília observat a Monistrol de Montserrat (Bages).

Abstract: An adult individual of Common Midwife Toad *Alytes obstetricans* was observed with polydactylism in Monistrol de Montserrat locality (Bages region, Catalonia, Spain). Specifically, the individual presented eleven fingers in the right rear limb, instead of the five ones that the species normally has.

Paraules clau: polidactília; *Alytes obstetricans* ; tòtil comú; *Alytidae*; *Anura*

Key words: polydactylism; *Alytes obstetricans*; Common Midwife Toad; *Alytidae*; *Anura*; Catalonia

El dia 20 d'abril del 2013, al terme municipal de Monistrol de Montserrat (Bages) (UTM 31T DG00), sota una pedra a la vora d'un camí, l'autor d'aquesta comunicació, va poder observar un exemplar d'*Alytes obstetricans* adult amb polidactília (Figura 1), malformació que es caracteritza per un nombre anormalment superior de dits. En el present cas corresponia a l'extremitat posterior dreta, la qual comptava amb 11 dits (Figura 2), en comptes dels 5 (Figura 3) que normalment té aquesta espècie. L'individu en qüestió no presentava cap anormalitat a l'altre membre posterior. Aquesta anomalia li provocava una mala col·locació de l'extremitat en qüestió, en estat de repòs, i una dificultat en els desplaçaments.

S'han escrit diferents casos sobre malformacions a les extremitats dels amfibis (veieu per exemple: Galán, 2011; Ferrer & López, 2003; Arias *et al*, 1999).

La causa de la malformació descrita en la present nota, pot ser conseqüència de diversos factors, tal i com assenyala Blaustein & Johnson, 2003, com l'alta radiació ultraviolada, la contaminació per diferents agents químics i l'efecte d'alguns paràsits, que poden provocar la carència o l'aparició d'extremitats supernumeràries i altres desajustos en el desenvolupament. En aquest cas no es pot establir una causa per l'afecció de l'exemplar trobat per la falta de dades sobre la biologia del individu en qüestió.

REFERÈNCIES

ARIAS, J.; MARTRET, G.; FILELLA, E. & MARTINEZ, A. (1999): Polimèlia a *Triturus marmoratus* (Latreille, 1800) (Urodela, Salamandridae). *Butlletí de la Societat Catalana d'Herpetologia*, 14: 98-99.

BLAUTEIN, A & JOHNSON, P. (2003): Malformaciones en anfibios. *Investigación y Ciencia*, 319: 46-52.

FERRER, J.& LÓPEZ, R (2003): POLIÈLIA A *Salamandra salamandra* (LINNAEUS, 1758) (Urodela, Salamandridae). *Butlletí de la Societat Catalana d'Herpetologia*, 16: 126-127.

GALAN, P. (2011): Anfibios con malformaciones en el Parque Natural das Fragas do Eume (A Coruña, Galicia). *Bol. Asoc. Herpetol. Esp.* 22: 65.

Figura 1. Vista general de l'exemplar amb polidactília observat a Monistrol de Montserrat.

Figura 2. Extremitat amb polidactília de l'exemplar de tòtil comú descrit en aquesta nota.

Figura 3. Extremitat normal, posterior esquerra del mateix exemplar de tòtil comú.

El Lludrió llistat (*Chalcides striatus*): nova espècie de vertebrat per a La Segarra

Per Joan Ferrer i Attila Ibos

(Article publicat a la revista Segarra de juliol de 2013)

El lludrió llistat, dull o bívua, *Chalcides striatus* (Cuvier, 1829), és un rèptil que es distribueix per bona part del Principat, des del Camp de Tarragona i serralades litorals i prelitorals, fins als sectors prepirinencs i pirinencs de baixa altitud. No arriba a les Terres de l'Ebre (on hi trobem una altra espècie similar: el lludrió ibèric, *Chalcides bedriagai*) i també falta a la major part de la Plana de Lleida. Malgrat la profunda alteració dels ecosistemes a la que s'ha vist sotmesa aquesta última àrea geogràfica, podrien subsistir-hi poblacions que fins ara haurien passat desaparebudes. Aquest és el cas de les recentment descobertes a l'extrem est de La Segarra i que són objecte del present article, fruit de l'observació de l'espècie a Ferran i a Vallferosa.

El lludrió llistat és d'aspecte serpentiforme, i amb un cos cilíndric cobert d'escates llises i brillants. Té unes potes diminutes, proveïdes de només tres dits. Algunes femelles poden superar, excepcionalment, els 43 cm de longitud (els mascles poden assolir els 34 cm). De ventre blanquinós, la coloració dorsal pot ser grisenca o marronosa, amb 9-13 estries més fosques disposades longitudinalment (des del cap fins a la cua). El mot chalcides prové de *jalkós*, coure en grec, a causa de les tonalitats metàl·liques del color del dors. Els seus costums discrets i espantadissos dificulten, en bona mesura, la seva detecció (la majoria de vegades només se'l pot veure parcialment i de resquitlló mentre s'esmuny àgilment entre la vegetació).

Usa ben poc les potes ja que generalment es desplaça, pel substrat i sobretot entre les tiges de l'herba, mitjançant moviments ondulatoris (molt ràpids quan fuig) i amb les potes plegades al cos de manera que fa l'efecte que estigui nedant, talment com un peix a l'aigua.

Això fa que, si no se'l veu amb prou deteniment, les potes passin desaparebudes i se'l pugui confondre sovint amb una serp petita (fet que a vegades n'ocasiona la seva mort intencionada tot i tractar-se, tant el dull com les serps, d'espècies protegides i beneficioses per a l'agricultura). També se'l pot confondre amb un vidriol (*Anguis fragilis*) malgrat tractar-se, aquest últim, d'un saure sense potes menys àgil, i fins i tot amb una sargantana si aquesta es desplaça ràpid i parcialment amagada enmig d'un herbassar. S'alimenta bàsicament de petits invertebrats terrestres (erugues, aranyes..).

És una espècie ovovivípara, és a dir, que no pon ous si no que pareix cries totalment formades. Els parts tenen lloc a mig estiu, després d'una gestació d'unes 10 setmanes i consten de tres a una dotzena de cries, que mesuren uns 10 cm.

Té preferència per microhàbitats càlids, però d'una certa humitat ambiental, estant present sobretot, en les àrees (generalment planes) properes a masses d'aigua, amb vegetació herbàcia densa i alta (llistonars, fenassars...). Però també pot trobar-se en entorns pedregosos que tinguin, això sí, replans amb certa cobertura herbàcia o en pendents i marges amb brolla de camins poc transitats i amb una relativa, o poca, cobertura herbàcia, fins al punt que en les àrees de major altitud pot ocupar ambients oberts i pedregosos pràcticament desproveïts de vegetació.

Entre els factors que amenacen aquesta espècie i que en podrien haver provocat la possible desaparició de la plana de Lleida (on potser estava més ben distribuïda en temps pretèrits), destaquen la destrucció sistemàtica del seu hàbitat provocada, en bona part, per la intensificació agrícola (amb el consegüent ús abusiu de biocides, contaminació, etc) i una pràctica, malauradament encara massa extesa, com és la crema de marges i rostolls, tot i estar demostrats els seus efectes contraproductius i perjudicials per a l'agricultura (empobriment del sòl, desaparició d'espècies controladores de plagues agrícoles...).

En canvi, tant l'agricultura com la ramaderia tradicional i extensiva permeten el manteniment de l'hàbitat òptim per a l'espècie en garantir la presència d'àrees obertes, amb prats i pastures (impedint un tancament excessiu del bosc). En aquest sentit, les explotacions ecològiques (com la de Cal Martí de Gàver, situada a la capçalera del riu Sió) a banda de produir la carn de millor qualitat (lliure de toxines), tenen el valor afegit de no contaminar, contribuir al manteniment de la biodiversitat i alhora prevenir els incendis forestals gràcies a la creació de franges amb baixa càrrega de combustible.

En alguns sectors del país, propers a la Segarra (com l'Alta Noguera, on assoleix el record altitudinal de Catalunya, on es troben exemplars gairebé a 1400 m d'altitud) o més allunyats (com l'Empordà, on és present a nivell del mar) un altre factor que pot incidir en la minva dels seus efectius és la sobreabundància de porc senglar, que també podria estar relacionada amb la rarificació d'altres espècies que usen pedres petites i mitjanes per a refugiar-se i termoregular-se. Cal tenir present que la desaparició de predadors naturals del porc fer (com ara el llop) ha provocat un greu desequilibri en la cadena tròfica, que ha tingut com a conseqüència l'excés de senglar (una espècie omnívora, molt adaptable, i capaç de llaurar literalment grans superfícies de sòl, remouent la terra i aixecant-ne pedres, a vegades, de dimensions considerables).

L'augment de l'aridesa observada durant les últimes dècades al sud i part de l'est de la península Ibèrica sembla que podria haver provocat fenòmens d'extinció

local i l'aïllament de petites poblacions d'aquesta espècie en les àrees muntanyenques amb hàbitats favorables.

En aquest sentit, el canvi climàtic també podria contribuir a la reducció de l'àrea de distribució del lludrió a Catalunya, sobretot si tenim en compte que la plana de Lleida ostenta la pluviometria més baixa.

En resum, cal felicitar-nos per la presència a la comarca d'una nova espècie de la que, fins ara, només se'n coneixien poblacions a la meitat nord de la Noguera i al Pallars Jussà, pel que fa a les comarques lleidatanes (on recentment si ha sumat el Solsonès).

La seva distribució a Catalunya és, en general, molt fragmentada i sovint amb escassos efectius, sobretot allí on assoleix en part el seu límit distribucional, com ara a la Segarra o al Solsonès (on aquesta espècie només s'ha observat una sola vegada), essent les poblacions més properes conegudes fins ara, les de l'extrem sud oest de l'Anoia.

La poca densitat d'efectius, juntament amb la relativa dificultat de localitzar l'espècie, ens fa pensar que és molt probable que també mantingui nuclis en d'altres parts de la Segarra (sobretot a la meitat est) que hagin passat desaparebut fins ara.

Així doncs, aviat caldria actualitzar l'inventari dels vertebrats presents a la Segarra realitzat pels biòlegs Santi Mañosa i Fermí Sort a la "Història Natural de la Segarra" (llibre imprescindible en tota biblioteca de qui vulgui aprofundir en el coneixement d'aquesta comarca), sobretot si tenim en compte que encara poden apareixer noves incorporacions a la fauna segarrenca. Malauradament, també és possible que d'altres espècies s'hi extingeixin, com seria el cas de l'escurçó ibèric (*Vipera latastei*): la serp més amenaçada de Catalunya i per això mateix, protegida degudament per la legislació (fins al punt que apareixerà inventeriada com a Vulnerable al futur Catàleg de Fauna Amenaçada de Catalunya).

Dull juvenil (nascut l'estiu de 2012) , de poc més de 10cm, trobat a Ferran el juny de 2013. Es tracta de la segona observació a la comarca d'aquesta espècie. Foto: Attila Ibos

Els herbassars i prats humits de fons de vall, com els d'aquesta imatge de Vallferosa, són l'hàbitat típic del lludrió llistat. Aquí és on s'ha observat per primera vegada a La Segarra (la tardor de 2012). Foto: Joan Ferrer

La crema de marges provoca la mort de petits animals, molts d'ells protegits per la legislació (com el dull) i alguns fins i tot en perill d'extinció (com la rata d'aigua). A sobre, aquestes incidències sovint requereixen l'actuació dels bombers per tal d'evitar mals majors, tal i com es pot apreciar en aquesta imatge d'un foc provocat al pantà de Palouet. Foto:Eduard Llorente

PD: la Societat Catalana d'Herpetologia, associació científica sense afany de lucre que duu a terme tasques d'estudi i de conservació de les espècies d'amfibis i rèptils presents als Països Catalans. Per aquesta raó s'agrairà que tothom que tingui observacions d'aquestes espècies (especialment en el cas del lludrió llistat a la Segarra i zones properes) les faci arribar a l'esmentada entitat mitjançant la tramesa d'un correu electrònic a la seva adreça (sch@socatherp.org) o a través de la plana web de la mateixa mitjançant el formulari de cites i observacions: <http://socatherp.org/que-pots-fer/formulari-cites>

Dos casos de melanisme en el gripau corredor (*Bufo calamita*) (Laurenti, 1768) (Anura, Bufonidae)

Daniel Fernández Guiberteau^{1,2,3} & Rafael Vázquez Graña⁴

¹ SOCIETAT CATALANA D'HERPETOLOGIA, Museu de Ciències Naturals. Plaça Leonardo da Vinci 4-5, 08019-Barcelona.

² DRAG Defensa de rèptils i amfibis de Gallecs .

³ dani.fernandez@dragnatura.org

⁴ perentie32@hotmail.com

RESUM: Es presenten i es descriuen dos casos de melanisme en exemplars de *Bufo calamita*, trobats a Coirós (La Corunya, Galícia) i a Hoyos de Tozo (Burgos) Castella i Lleó.

RESUMEN: Se presentan y describen dos casos de melanismo en ejemplares de *Bufo calamita*, encontrados en Coirós (A Coruña, Galícia) y en Hoyos de Tozo (Burgos) Castilla y León.

ABSTRACT: Observation of a melanic Natterjack toad (*Bufo calamita*) in Coirós (A Coruña, Galícia) and Hoyos de Tozo (Burgos) Castilla y León.

PARAULES CLAU: Melanisme, *Bufo calamita*, gripau corredor, Galícia, Burgos

PALABRAS CLAVE: Melanismo, *Bufo calamita*, sapo corredor, Galicia, Burgos

KEY WORDS: Melanism, *Bufo calamita*, natterjack toad, Galicia, Burgos

El melanisme és una anomalia pigmentària que es caracteritza per una alteració cromàtica consistent en una gran abundància de melanina dins de les cèl·lules pigmentàries de la pell, conegudes com melanòforos. Aquesta mutació pigmentària (així com d'altres, com l'albinisme o l'eritrisme) es transmet de generació en generació, segons les lleis de l'herència de Mendel (RIVERA, et al., 2001).

S'ha descrit diverses vegades aquest tipus d'anomalia pigmentària en amfibis, en espècies com *Salamandra salamandra* (Palaus, 1999) *Lissotriton boscai*,

(BERMEJO & OTERO, 2012), *Rana temporaria* i *Triturus marmoratus* (RIVERA, MARTÍ, & ARRIBAS, 2001).

El dia 14 de març de l'any 2004, a la localitat de Coirós (La Corunya) (UTM 29T NH68), va ser trobat durant una prospecció herpetològica, un exemplar adult i melànic de gripau corredor *Bufo calamita*, amb diversos exemplars de la seva mateixa espècie amb pigmentació normal (vegeu Figures 1 i 2). Aquest exemplar, presentava un melanismo gairebé complet, amb una coloració de fons de color negre, encara que s'apreciaven nombroses taques de mida petita a la pell, tant al cap i extremitats, com a la zona ventral, de coloració clara (bastant contrastada), sense sobreabundància de melanina, i que deixaven veure el que seria la pigmentació normal en cada un dels punts on es trobaven.

El dia 2 de juliol de l'any 2013, a la localitat d'Hoyos de Tozo (Burgos, Castella i Lleó) (UTM 30T VN22) es va trobar un grup molt elevat, compost per de centenars de metamòrfics de *B. calamita*, i entre ells destacaven 12 exemplars de coloració molt fosca, amb melanismo total. No s'apreciaven en cap d'aquests casos les taques clares de l'exemplar anteriorment descrit.

REFERÈNCIES

PALAU, X (1999): Un cas de melanisme a *Salamandra salamandra* (L). *Butll. Soc. Cat. Herp.*, 14

BERMEJO, A. & OTERO, R. (2012): Dos casos de melanismo en *Lissotriton boscai* en Zamora. *Boletín de la Asociación Herpetológica Española*, 21: 41-43.

RIVERA, X., ARRIBAS, O. & MARTÍ, F (2001): Revisión de anomalías pigmentarias en los anfibios de la península ibérica y de Europa. *Butll. Soc. Cat. Herp.*, 15

RIVERA, X., MARTÍ, F. & ARRIBAS, O. (2001): Anomalías pigmentarias en anfibios y reptiles. *Quercus*, 180: 18-22.

RIVERA, X., MARTÍ, F. & ARRIBAS (2001) Alteraciones cromáticas en anfibios y reptiles de Europa. *Reptilia*, 33

Figura 1. Exemplars de Galícia (dreta: exemplar melànic, esquerra: exemplar amb pigmentació normal).

Figura 2. Vista ventral dels exemplars de l'anterior imatge, de la localitat galega de Coirós (pigmentació normal a la dreta i exemplar melànic a la esquerra).

Figura 3. Exemplars metamòrfics d'Hoyos de Tozo, Burgos (a sota: exemplar melànic, a dalt: exemplar amb pigmentació normal).

Figura 3. Vista dorsal de tres dels exemplars metamòrfics d'Hoyos de Tozo (Burgos), en el moment de ser trobats.

Conservació

Actuació de neteja a la Font de l'Amigó

Josep. A. Melero & Xavier Rivera

Societat Catalana d'Herpetologia, Museu de Ciències Naturals de Barcelona, Museu blau.
Plaça Leonardo da Vinci, 4-5. 08019 – Barcelona.

Membres de la Societat Catalana d'Herpetologia, van fer una actuació a la font de l'Amigó (Badalona), que es trobava totalment reblerta de sauló i altres sediments, tant en la mateixa font, com en la bassa situada just a continuació seva, i que va ser construïda l'any 1999 a proposta de la SCH, amb el propòsit d'afavorir la reproducció de les espècies d'amfibis presents en aquest torrent.

En els darrers anys s'han reproduït de forma continuada en aquest indret dues espècies d'amfibis, la salamandra comuna (*Salamandra salamandra terrestris*) i el tòtil comú (*Alytes obstetricans almogavarii*). La importància d'aquest punt d'aigua resulta evident, ja des de la dècada dels anys noranta del passat segle. En aquest torrent hi havien altres 4 petits punts de reproducció al llarg de tota la vall de l'Amigó, que han desaparegut, raó per la qual, actualment, els amfibis només es poden reproduir a la part alta del bosc, al sector de la font, on es conserven la mateixa font, la bassa immediata i un altre punt proper molt inestable, el qual seria convenient recuperar.

Aquest hivern els punts d'aigua de la font de l'Amigó es trobaven totalment reblerts. En una prospecció feta a finals del mes de febrer, a la bassa propera a la font no es va observar cap larva d'amfibi a conseqüència del seu rebliment de sediments i sense aigua, i l'estat de la mateixa font, era similar, però allà es mantenia un petit tollet, i sota l'única pedra d'aquest es van observar 4 o 5 larves vives i un parell de larves mortes, totes elles de salamandra i cap de tòtil. En aquesta mateixa època, altres anys s'havien observat entre la font i la bassa, un número de larves tant de salamandra, com de tòtil, superior al centenar d'exemplars.

Per conservar les poblacions d'amfibis al bosc de l'Amigó, resulta vital mantenir aquests punts d'aigua, pel que el dia 7 de març, membres de la Societat Catalana d'Herpetologia, van fer una actuació de retirada de sauló a la bassa i la font de l'Amigó.

Retirada de la reixa de recobriment i primers passos en l'extracció de sediments de la bassa de la font de l'Amigó. A les següents fotografies diferents fases de la neteja.

NOVA ACCIÓ DE NETEJA DE SEDIMENTS A LA FONT DE L'AMIGÓ

Jesús Gerardo Simón & Xavier Rivera

Societat Catalana d'Herpetologia, Museu de Ciències Naturals de Barcelona, Museu blau. Plaça Leonardo da Vinci, 4-5. 08019 – Barcelona.

El dia 28 de novembre del 2013, membres de la Societat Catalana d'Herpetologia, van fer una prospecció al torrent de l'Amigó, amb la fi de arranjar la bassa de la font de l'Amigó, donat que tot i que va fer una acció de neteja feia uns mesos (el passat 7 de març), tornava ha estar quasi plena de sediments, fins el punt que el petit toll d'aigua presentava una fondària màxima d'un centímetre.

Tant a la mateixa font com a la bassa, es podien observar larves de tòtil *Alytes obstetricans*, gairebé totes eren de mida reduïda, fins i tot es podia veure alguna posta abandonada a l'aigua, però també varem detectar alguna larva de mida gran i fins i tot una quasi metamòrfica. No es va observar cap larva de salamandra, però si hi varem trobar a la font una abundància d'uns invertebrats que en principi van ser identificats com platihelmints (planàries).

Es van extreure els sediments de la bassa, entre ells hi havia brossa diversa, com plàstics o fins i tot una llauna de musclos "Isabel", el que verifica, que hi ha gent que embruta l'aigua amb restes d'aliment i fins i tot olis. Les mortalitats sobtades de larves de salamandra i de tòtil, que en ocasions s'han detectat en aquesta font, podrien correspondre a fets similars als descrits. Alguns usuaris de la fonts ens havien comentat que havien observat actes poc cívics, com rentar a la font carmanyoles amb restes d'olis i menjar. També hi havia punts de brutícia al llarg del bosc.

Mentre fèiem les feines d'arranjament de la bassa, va comparèixer una persona que sols va estar uns segons a la font expressament per donar de menjar als gats, i els gats en veure'l es van aproximar ràpidament a ell. De baixada pel torrent varem detectar com havia deixat menjar almenys en un punt de la part central del torrent.

Foto sup. esq. bassa abans de la neteja. Foto sup. dreta, font i bassa posterior a l'acció de neteja. Foto inf. esq. alguns dels restes de brossa extrets de la bassa. Foto inf. dreta, focus de brutícia al bosc.

Foto superior, persona donant de menjar als gats a la font de l'Amigó i foto inferior mateixos gats.

Informe sobre la problemàtica de la proliferació de gats assilvestrats al torrent de Fregons (Badalona, serralada de Marina)

Xavier Rivera, Josep A. Melero & Ferran Bargalló

Societat Catalana d'Herpetologia, Museu de Ciències Naturals de Barcelona, Museu blau. Plaça Leonardo da Vinci, 4-5. 08019 – Barcelona.

Des de la Societat Catalana d'Herpetologia, es vol informar al Parc de la Serralada de Marina, a l'Ajuntament de Badalona i a l'Escola de Natura Angeleta Ferrer, depenent de l'Ajuntament de Badalona, de l'estat en que es troba la gran colònia de gats domèstics (*Felis silvestris catus*) al torrent de Fregons. El lloc en concret es troba al davant de la Residència Universitària Germans Trias i Pujol (Can Ruti) en uns terrenys municipals, on recentment s'han efectuat diverses actuacions de conservació de l'espai com ara reforestacions, controls d'*Arundo donax*, rehabilitació d'una bassa per afavorir les poblacions d'amfibis locals, etc..

L'assentament d'aquesta colònia, és totalment artificial, i està fomentada per persones que segurament no són conscients dels danys que provoca una concentració molt gran d'aquests eficients depredadors en un espai periurbà, i que es pretén recuperar faunísticament i ecològicament. L'establiment d'aquesta colònia sens dubte està afectant negativament les poblacions de petits animals, principalment rèptils, mamífers, aus i fins i tot invertebrats. En aquesta mateixa zona s'havien detectat aquestes espècies de rèptils: sargantana iberoprovençal (*Podarcis liolepis*), sargantana cuallarga (*Psammodromus algirus*), sargantana cendrosa *Psammodromus edwardsianus*), llangardaix ocel-lat (*Timon lepidus*), dragó comú (*Tarentola mauritanica*), dragonet rosat (*Hemidactylus turcicus*), vidriol europeu (*Anguis fragilis*), serp d'aigua (*Natrix maura*), serp llisa meridional (*Coronella girondica*), serp blanca (*Rhinechis scalaris*) i la serp verda (*Malpolon monspessulanus*). En l'actualitat, tot i que no s'ha pogut fer un balanç, si que creiem que l'establiment d'aquesta colònia de gats, ha pogut repercutir molt negativament sobre aquestes espècies, així com sobre els micromamífers amb hàbitats més selectius, com el ratolí de bosc (*Apodemus sylvaticus*), o espècies presents de musaranyes (*Soricidae*) i hem pogut verificar la predació sobre aus per aquests gats a la mateixa font de l'Amigó.

L'impacte dels gats domèstics assilvestrats i el seu rang de preses ha estat prou estudiat en diferents treballs (Liberg, 1984; Kays & De Wan, 2004; Biro *et al.*, 2005; Brickner-Braun, *et al.*, 2007; Medina & Nogales, 2009; Nogales & Medina, 2009; Millán, 2010; Nogales *et al.* 2006; Mateo, 2008; Díaz-Ruiz & Ferreras, 2011), i tals són els efectes

negatiu sobre la fauna, que està considerada com una de les 100 espècies invasores més perjudicials del món (Lowe *et al.*, 2000).

La població de gats es concentra en dos punts: el torrent de Fregons, davant de Can Ruti i la font de l'Amigó, però l'àmbit d'actuació dels gats s'estén per tot el bosc de l'Amigó, on també tenen "menjadores" amb pinso per a gats.

S'ha trobat la instal·lació de menjadores i abeuradors de plàstic, metall, vidre i altres materials diversos, bidons, cartons, mantes, draps, com a suposats refugis i aixopluc. Tot aquest material esdevé brossa, en un sector municipal en que s'ha invertit per la seva recuperació. Independentment del risc d'incendi que a l'estiu materials de vidre o metall comporten. L'acumulació de pinsos per a gats en aquest sector pot ser un focus d'atracció per altres animals molt oportunistes i poc desitjats en zones de conreus i properes a carreteres, com els senglars (*Sus scrofa*), amb el consegüent risc sobre la seguretat viària en una zona tant transitada com els entorns de l'hospital Germans Trias i Pujol. També és convenient recordar com els senglars poden esdevenir un perill per a la població en aventurar-se per zones urbanes atrets per l'aliment, com va succeir a alguns barris de Barcelona en èpoques recents.

Pel que demanem a les administracions implicades, la captura, esterilització i trasllat dels gats a les protectores municipals, l'eliminació de menjadores, abeuradors i altres estructures. Per donar una alternativa proposem la possibilitat de fer tallers de menjadores i caixes niu d'ocells i ratpenats, identificació d'ocells i la instal·lació de cartells explicatius de la problemàtica que generen els gats domèstics assilvestrats.

REFERÈNCIES

Biro, Z.; Lanszki, J.; Szemethy, L.; Heltai, M. & Randi, E. (2005): Feeding habits of feral domestic cats (*Felix catus*), wild cats (*Felix silvestris*) and their hybrids trophic niche over lapamong cat groups in Hungary. *Journal of Zoology* 266: 187-196.

Brickner-Braun, I.; Gefeen, E. & Yom-Tov, Y. (2007): The domestic cat as predator of Israel i wild life. *Israel Journal of Ecology and Evolution*, 53: 129-142.

Díaz-Ruiz, F. & Ferreras, P. (2011): Depredación de *Timon lepidus* por gato asilvestrado. *Bol. Asoc. Herpetol.* 22: 148-151.

Kays, R.W. & De Wan, A.A. (2004): Ecological impact of inside/outside House cats around a suburban nature preserve. *Animal conservation*, 7: 273-283.

Liberg, O. (1984): Food habits and prey impact b feral and House based domestic cats in a rural area in Southern Sweden. *Journal of Mammology*, 65: 424- 432.

Lowe, S.; Browne, M.; Boudjelas, S. & De Poorter, M. (2000): *100 of the world's worst invasive species data base*. The Invasive Species Specialits Group (SSC), IUCN, Gland, Switzerland.

Mateo, J.A. (2008): Caso 14 – Los gatos y los programes de recuperación de los lagartos gigantes canarios (*Gallotiasp.*) 199-202. In: Vila; Valladares; Traveset; Santamaría & Castro (eds.): *Invasiones Biológicas*. Col. Divulgación. CSIC. Madrid.

Medina, F.M. & Nogales, M. (2009): A review on the impacts of feral cats (*Felis silvestris catus*) in the Canary Islands: implications for the conservation of its endangered fauna. *Biodiversity and Conservation*, 18: 829-846.

Millán, J. (2010): Feeding habits of feral cats *Felis silvestris catus* in the country side of Majorca island, Spain. *Wildlife Biology in Practice*, 6: 32-38.

Nogales, M.; Rodríguez, J. L. & Marrero, P. (2006): Ecological effects and Distribution of invasive non-native mammals on the Canary Islands. *Mammal Review*, 36: 49-65.

Nogales M. & Medina, F.M. (2009): Trophic ecology of feral cats (*Felis silvestris, F. catus*) in the main environments of an oceànic archipelago (Canary Islands): A nup date dapproach. *Mammalian Biology*, 74: 169-181.

ANNEX DE FOTOGRAFIES PRESES A L'ÀREA DEL TORRENT DE FREGONS EL DIA 7 DE MARÇ DE 2013:

Les imatges mostren com s'ha condicionat diversos materials com aixopluc i refugi, com menjadores i abeuradores, per afavorir l'establiment dels gats en aquest espai natural del torrent de Fregons.

Alien, l'amença de les Espècies Invasores continua....

Eva Yus

[Ent] Preocupació entre científics i conservacionistes per la nova normativa, més laxa, d'espècies invasores.

Segons la UICN (Unió Internacional per a la Conservació de la Natura) la "introducció d'espècies exòtiques invasores (EEII) en el medi natural és la segona causa de pèrdua de biodiversitat", només per darrere de la pèrdua d'hàbitat. Desgraciadament, la majoria d'aquestes introduccions es deu a l'acció de l'home, deliberada o fortuïta, havent experimentat un increment exponencial amb la globalització.

El seu impacte sobre les espècies oriündes es divers: depredació, desplaçament o competició per l'espai i l'aliment, alteracions en l'ecosistema natiu... A més hi ha impactes econòmics, socials i fins i tot per la salut.

Segons un informe de l'Agència Europea del Medi Ambient, ja n'hi han més de 10.000 EEII a Europa, i aquesta xifra no para de créixer. El 15% tenen efectes negatius i de les 400 espècies de fauna i flora en perill crític d'extinció, 100 estan afectades per les EEII.

A casa nostra, el 10-14% de la flora no és nativa i de les 123 plantes problemàtiques, el 85% les tenim aquí. En trobem 64 espècies d'ocells exòtiques, de les quals 36 ja s'estan reproduint, i 28 podrien fer-ho. Però es encara més sagnant el cas dels peixos d'aigües continentals: de 46 espècies, només 21 són locals....

Lo que ens "costa" eliminar-les

La pròpia Estratègia Europea d'EEII (2003), les Directives d'Aus (1979) i Hàbitats (1992) o la Llei de Patrimoni Natural (2007) de l'Estat o el Conveni de la Biodiversitat (1992), recullen la necessitat de controlar i eradicar les espècies que perjudiquen a les autòctones.

Un grup específic de la UICN ha elaborat un catàleg que hauria de servir de referència: espècies "polèmiques" a casa nostra com la *truita irisada* o la *perca americana* estan dintre de les 100 espècies més nocives del mon.

Però no és senzill fer marxa enrere un cop estan en el medi, i en alguns casos la seva eliminació és impossible. A vegades les actuacions poden empitjorar la situació. Per això sempre hauria d'aplicar el principi de precaució.

Com denúncia Ecologistes en Acció, el cost per les arques públiques es escandalós: més de 50 Milions d'Eur en una dècada, 2 M a l'any només el musclo

zebra al delta de l'Ebre, 21 M Eur el jacint d'aigua al riu Guadiana, per no parlar del mosquit tigre a Catalunya...

Cap enrere... com els cranc de riu americans

Va costar molt aconseguir un Catàleg d'espècies al·lòctones invasores, fins al 2011. Un llistat rigorós i una eina legal fins i tot capdavantera a l'Unió Europea, com clamaven els experts.

I va costar uns pocs mesos que els grups de pressió (caçadors i pescadors), de la ma de algunes comunitats autònomes (CCAA), com a Catalunya, ho llençaran per terre. Aquest ambició catàleg ha quedat reduït en més del 80%, excloent espècies d'interès comercial. A més, deixa a les CCAA la decisió final sobre quines espècies són EEII, i el comitè científic passa a ser consultiu, és a dir, els criteris passen a ser polítics (o econòmics, que és el mateix).

Es a dir, prevalença de l'economica sobre el medi ambient, del lucre privat front a l'interès general, socialització de pèrdues...: les resulta nou?

A DEPANA som molt sensibles a aquest problema, que amenaça a espais que ens estimem com Collserola o el delta del Llobregat. A ambdos hem fet tasques d'extracció de plantes invasores, com el Miraguà, la Cortaderia o la Phytolacca americana.

La SCH es fa sòcia de la Xarxa de Custòdia del Territori

Després d'haver-ho deliberat durant força temps, la junta directiva ha pres finalment la decisió d'ingressar a la XCT ja que considerem la custòdia com una bona eina per garantir la conservació de l'herpetofauna.

Què és la custòdia del territori?

Quan una propietat té valors naturals, culturals, arquitectònics, etc. sorgeix la necessitat de protegir-los. Les entitats de custòdia s'ofereixen per ajudar els propietaris a conservar-los. Això es fa amb un acord de custòdia verbal o escrit.

Els acords de custòdia són:

- Voluntaris
- Promoguts per una entitat de custòdia privada (ONG) o pública (administració)
- Eines que serveixen per fixar uns termes de gestió i protecció

La majoria dels acords de custòdia no impliquen intercanvis dineraris, tot i que també són custòdia els arrendaments amb finalitats conservacionistes, la compra de drets com els de tala, o fins i tot l'adquisició de la propietat.

La xarxa de custòdia del territori-XCT

És una ONG que recolza a les entitats que en són sòcies. La XCT promou canvis normatius que es recolliran en el nou codi civil català. S'han inscrit al registre de la propietat alguns contractes de custòdia. Són els contractes de màxima seguretat jurídica, que impliquen no només voluntarietat, sinó obligacions a les dues parts contractants. S'estableixen per un període llarg de temps.

Què pot fer la SCH en el camp de la Custòdia del Territori (o perquè és Interessant formar-ne part activa).

Les raons més importants per fer custòdia:

1. L'administració no arriba a tot arreu i no fa prou en conservació dels hèrptils.
2. Sembla que l'administració vol externalitzar part de les seves funcions en conservació cap a les entitats de custòdia.

Què pot fer la XCT per la SCH

1. Ser soci de la XCT dóna punts en els concursos públics per obtenir fons per a la custòdia.
2. Ajuda a buscar fons de finançament, com banca ètica, fundacions, etc. per assolir projectes.
3. La XCT informa amb molta periodicitat de les oportunitats per obtenir fons públics i privats.
4. Possibilita el contacte entre entitats per fer propostes conjuntes amb més possibilitats d'èxit davant certs projectes.
5. Fa formació específica en temes d'interès per la custòdia

Estat actual dels Projectes de Conservació de la SCH:

Projecte Basses

A principis de 2013 van finalitzar les actuacions emmarcades dins el Projecte Basses efectuades gràcies a l'ajut econòmic de la cadena de supermercats Plusfresc.

En aquest enllaç podeu veure'n el reportatge aparegut al programa El Medi Ambient de TV3: <http://soccatherp.org/projecte-basses-plusfresc/>

Però el Projecte Basses de la SCH continua endavant des de diferents vessants.

El principal és l'inventari de zones humides de la plana de Lleida. Extensible a la resta de territori, en aquest sentit recordeu que si voleu comunicar la localització d'una zona humida, bassa, etc; interessant a nivell herpetològic, a través de l'inventari de cites existent al web de la SCH, també poden incloure's dades complementàries com aquestes.

D'altra banda, malgrat la manca de mitjans, en la mesura del possible s'intentarà vetllar per la conservació d'algunes zones humides mitjançant acords de custòdia amb els seus propietaris.

En aquest mateix herpetofull podeu veure una notícia relacionada amb aquest tema.

I en funció de les seves possibilitats, la SCH també farà el possible per tal de conservar, restaurar o crear noves zones humides per tal de potenciar la biodiversitat.

Fruit d'aquest esforç, durant els dos últims anys, la SCH ha mantingut converses amb ASG, l'empresa executora de les obres del Canal Segarra-Garrigues per tal que es restaurassin o es creessin zones humides noves per compensar la pèrdua d'hàbitats provocada per les obres de construcció de l'esmentat canal.

Gràcies al compromís d'ASG de minimitzar l'impacte ambiental derivat de les obres mitjançant la conservació dels hàbitats i les espècies situats a les zones per on passa el canal, s'ha arribat a un acord per conservar i ampliar una zona humida de nova creació a prop de Florejacs (Segarra).

En el proper herpetofull explicarem amb més detall en que consistirà aquesta actuació.

Projectes de conservació amb els ajuts als Espais Naturals Protegits concedits pel Departament d'Agricultura (DAAM) de la Generalitat de Catalunya

D'altra banda, la SCH ha impulsat varis projectes de conservació a través de la convocatòria dels ajuts als Espais d'Interès Natural del Departament d'Agricultura.

Malauradament, un d'aquests finalment no es durà a terme a conseqüència de les dificultats per avançar l'import de l'actuació per part de l'Ajuntament de Sant Climent Sescebes, malgrat tots els esforços i gestions fetes per aquest municipi.

Aprofitem l'avinentesa per agrair a l'Ajuntament de Sant Climent Sescebes el seu suport i la seva implicació. Així doncs, finalment s'ha hagut de renunciar als 30.000 euros concedits inicialment.

Aquest projecte consistia en la restauració del pas per a herpetofauna situat a la carretera Capmany-Garriguella al seu pas per l'Estany de la Cardonera que va quedar totalment cremat durant l'incendi de l'estiu de 2012.

Per pal·liar la renúncia a l'ajut atorgat pel DAAM a l'Ajuntament de Sant Climent, s'han fet gestions per buscar altres vies de finançament, però tot i que s'han concedit gairebé 3 milions d'euros per compensar els danys produïts pel foc, la SCH no ha pogut trobar cap esclatxa per on poder aconseguir que una misèrrima part d'aquests fons fos destinada a corregir un dels pitjors punts negres per a l'herpetofauna del país.

Esperem que ben aviat es pugui fer aquesta restauració ja que no només es tracta d'una mesura imprescindible per a la preservació de les espècies protegides que es veuen de nou afectades pels atropellaments. També es tracta d'una millora de la seguretat viària: a causa dels milers d'atropellaments de fauna que s'hi donaven cada any abans de la instal·lació de l'estructura, aquest tram de carretera representa un pol d'atracció de vertebrats mitjans i grossos atrets per la presència de carronya a la calçada, amb el consegüent risc d'accidents de trànsit. Per acabar d'adobar aquesta situació kafkiana (on en teoria es destinen centenars de milers o fins i tot milions d'euros en restaurar els valors naturals afectats pel foc, però resulta impossible dedicar només 10 mil euros a millorar la seguretat viària en un tram de carretera de poc més de 100 m que representa un cementiri d'animals protegits en ple Espai d'Interès Natural) l'administració competent en Carreteres exigeix el pagament d'una taxa per a fer l'actuació i com que la SCH no la va abonar en el seu moment, ha rebut una notificació on es comunica la denegació del permís per a dur a terme la restauració del pas de fauna (quan el més normal

seria que aquesta mateixa administració corregís de “*mutuo proprio*” el desastre que va suposar partir l'Estany de la Cardonera per la meitat).

Tot i aquesta mala notícia, altres projectes de conservació de l'herpetofauna sí que reeixiran.

En aquest sentit, malgrat les dificultats burocràtiques, el proper setembre està previst dur a terme el buidament de la bassa del Ponac de Roses, situada al Parc Natural de Cap de Creus. Aquest indret representa un punt calent de biodiversitat dins aquest espai natural protegit. En una superfície de menys de 10 ha, compresa entre la Ribera de la Trencada i el Bac de Can Berta, s'hi han detectat un total de 17 espècies d'hèrptils, fet que situa les dues quadrícules de 2x2 km que l'engloben en el cinquè lloc pel que fa a la riquesa herpetològica del cap de Creus.

També s'han construït, amb l'assessorament de la SCH, dues noves basses al Parc Natural de Collserola, situades a menys de 700 m d'on actualment s'estan alliberant els exemplars de gripau d'esperons procedents del Projecte *Pelobates* a la Serra de Collserola. A la mateixa finca on es construïran aquestes basses, n'hi ha tres més de parets verticals on s'hi instal·laran dispositius de sortida per a evitar la mort dels animals que hi cauen i no poden sortir-ne. Tot plegat, també gràcies a un ajut als EIN.

Per acabar, es restauraran i milloraran quatre basses més al Refugi de Fauna Salvatge de Riber (Segarra), situat a l'Espai d'Interès Natural dels Plans de Sió, pertanyent a la Xarxa Natura 2000. Cal recordar que enguany, amb els mateixos ajuts als EIN concedits pel DAAM, entre d'altres actuacions de conservació de la biodiversitat, també s'hi han alliberat centenars de larves de gripau comú i gripau d'esperons per a reforçar les poblacions d'aquestes espècies tant malmeses a la plana de Lleida.

A banda d'aquests projectes situats a l'Empordà, Serra de Collserola i La Segarra, la SCH també ha assessorat al Consorci de l'Estany d'Ivars i Vilasana a l'hora de presentar-se a la mateixa convocatòria per tal dedicar part de l'ajut concedit a reforçar les mateixes espècies abans esmentades. Així doncs, entre els mesos de juny i agost de 2013, la SCH ha alliberat prop de 200 larves de gripau comú i d'esperons en aquest altre espai natural protegit.

Fruit de la relació que la SCH manté des de fa anys amb el Consorci de l'Estany d'Ivars i Vilasana, vam decidir presentar-nos al concurs *Rana busca charca* de la World Wildlife Foundation (<http://www.wwf.es/?gclid=CP6Trc2-h7kCFTPItAod2QsA5w>).

El projecte redactat per la SCH i presentat pel Consorci de l'Estany d'Ivars ha quedat entre els 2 primers dels 67 presentats a tot l'Estat, essent finalment premiat

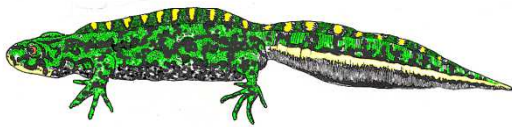

el projecte de l'ajuntament de Manzanares el Real (Madrid) de creació d'una microreserva d'amfibis.

Mes informació a:

http://www.wwf.es/noticias/sala_de_prensa/noticias_de_especies.cfm?25460/WWF-alerta-de-que-son-necesarias-medidas-urgentes-para-la-proteccion-de-los-anfibios

Balanç molt positiu del projecte de recuperació del tritó verd (*Triturus marmoratus*) a les Serralades de Marina i Litoral 2013

En el darrer Herpetofull es va comentar l'estat del projecte de recuperació del tritó verd, al final del primer període compromès, de 3 anys (2010-2012).

Enguany, el projecte ha pres una nova volada, atès que ens hem compromès a continuar per a 3 anys més, amb el compromís de millorar les condicions per a l'obtenció de postes i augmentar l'efectivitat de les campanyes. Així, a principis d'any vam plantejar, i va ser acceptat pels responsables del Parc de la Serralada Litoral, la compra d'una piscina desmuntable de 3x3 m, als efectes d'aconseguir una millor adaptació dels adults en zel i augmentar el volum de les postes i el reclutament final de larves o juvenils a alliberar dins del Parc.

En consonància amb la nova instal·lació, es va sol·licitar i obtenir, de la DG de Medi Natural, el permís per augmentar les captures d'adults reproductors, a mantenir en el tanc de cria, fins a 20 (el doble que els anys anteriors).

En paral·lel, es va adoptar una original forma de "planta artificial", basada en bosses de plàstic de súper, verdes, tallades en trossos, simulant algues laminàries, amb un excel·lent resultat (i sense el risc de fongs i d'introducció de caragols aquàtics i altres organismes potencialment perjudicials per a les postes). Així, les "plantes" farcides d'ous eren molt fàcil i còmodament traslladades als aquaris i tancs de l'Escola de Natura de Can Miravitges, on eclosionaven i les larves feien tot el procés de creixement.

Aspecte de les bosses de plàstic utilitzades com a plantes per l'ovoposició

Larves de poques setmanes de vida

El resultat final ha estat tot un èxit, per bé que la feina per alimentar les petites larves (sobretot en les fases incipients de desenvolupament) i la necessitat d'instal·lar nous aquaris i filtres, davant l'allau de naixements, ha suposat un important esforç, fet tothora de forma voluntària.

Finalment s'han alliberat, com a juvenils o larves properes a la metamorfosi, un total de 660 exemplars, multiplicant per més de 5 el nombre d'individus produïts a les instal·lacions de Can Miravitges amb el sistema anterior (sense piscina de posta per als adults).

Instal·lació utilitzada per facilitar la metamorfosi de les larves

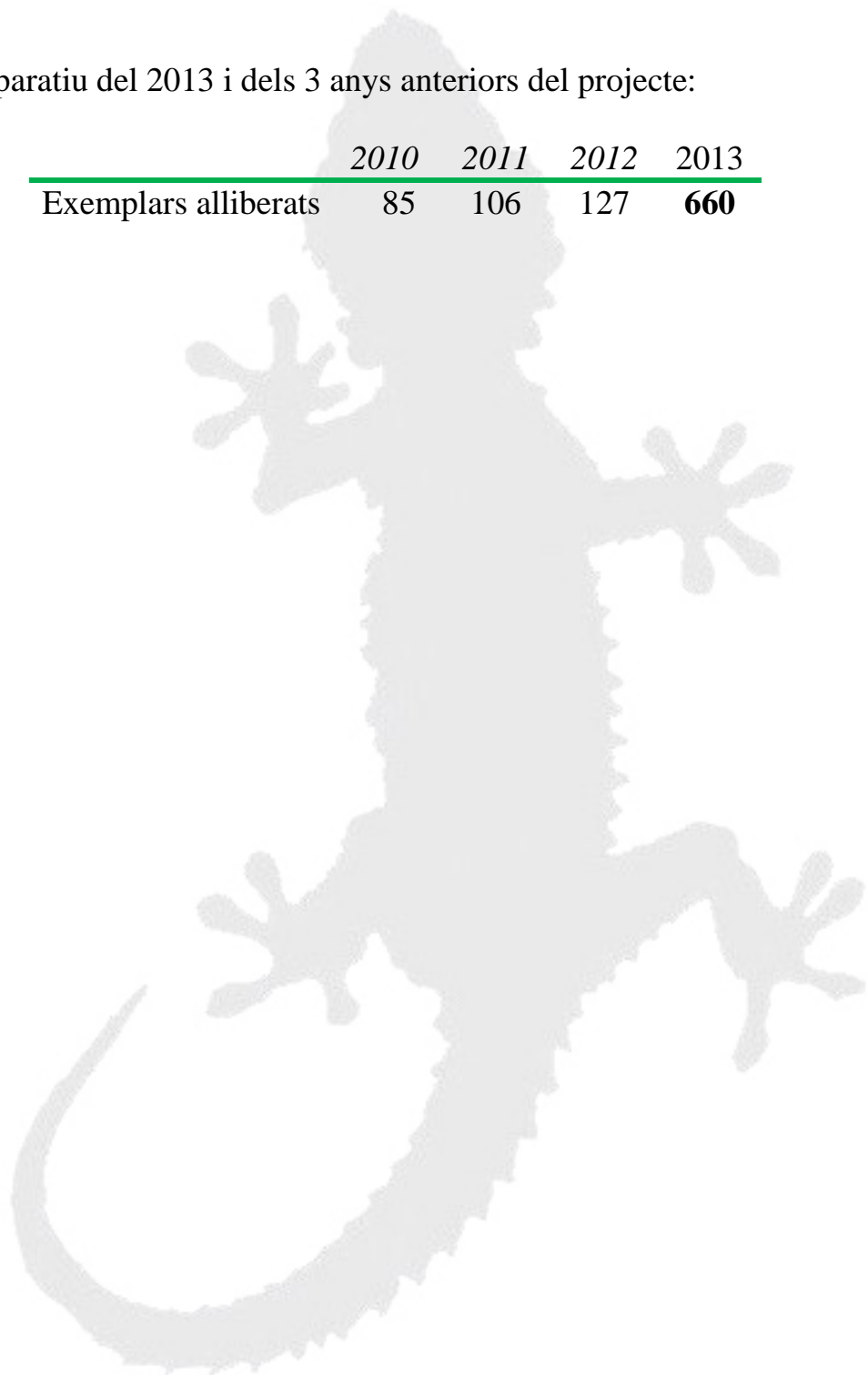
Alliberament dels metamòrfics

D'altra banda, cal destacar la verificació de l'adaptació i retorn a la primera bassa on van ser alliberades les larves del tritó verd, en la fase experimental (2010), on s'han observat un mascle i una femella adults, diversos dies i per persones diferents, que presumptament corresponen a varis exemplars diferents. S'han observat també algunes postes i fins i tot larves, fet que confirma la idoneïtat de l'emplaçament i, esperem, la seva viabilitat futura.

Balanç comparatiu del 2013 i dels 3 anys anteriors del projecte:

	<i>2010</i>	<i>2011</i>	<i>2012</i>	<i>2013</i>
Exemplars alliberats	85	106	127	660

Buidat de la bassa de Can Ponac per eliminar espècies invasores

Introducció i Antecedents

La llacuna de Can Ponac es troba al Parc Natural de Cap de Creus (PNCC), al nord de Girona, és permanent, de forma gairebé circular, amb un diàmetre de 80 metres i una profunditat màxima d'uns altres 5. Es va originar per una antiga extracció d'àrids. Encara que no es coneix el funcionament hidrogeològic, el nivell d'aigua dependria majoritàriament de les aigües subterrànies i secundàriament de la pluja.

A la llacuna del Ponac i els seus voltants, en tan sols 10 ha, s'han detectat un total de 17 espècies d'amfibis i rèptils. Sense estendre's en la rica biodiversitat d'altres grups faunístics, es destaca la possibilitat que encara subsisteixi el turó (*Mustela putorius*). L'orientació de la vall cap a la plana empordanesa el converteix en ecotò i multiplica la varietat d'espècies presents.

En els últims 30 anys, l'abús de pesticides, un circuit il·legal de motocròs, la hiperfreqüentació, l'acampada incontrolada amb fogueres en ple estiu -amb el consegüent risc d'incendi- i la pesca furtiva han estat les principals amenaces. La introducció de peixos amb fins de pesca il·legal va convertir la llacuna del Ponac en la zona humida amb més espècies invasores de Cap de Creus. En una prospecció de l'empresa CEBCAT-La Balca en 2011 es van trobar 332 individus de 6 espècies de peixos diferents: anguila (*Anguilla anguilla*), carpa (*Cyprinus carpio*), carpí vermell (*Carassius auratus*), gambúsia (*Gambusia holbrooki*), gardí (*Scardinius erythrophthalmus*) i perca (*Perca fluviatilis*). Només l'anguila és autòctona (Doadrio, 2002; Sostoa et al., 2010) i la resta exòtiques a Catalunya. Les espècies invasores es consideren la segona amenaça per a la conservació de la biodiversitat, després de la destrucció dels ecosistemes. Per aquesta raó, des de la SCH es va decidir eliminar les espècies invasores d'un dels sectors amb més biodiversitat herpetofaunística del cap de Creus, que inclou espècies amenaçades com *Mauremys leprosa*. Al setembre d'enguany gràcies a un ajut per al finançament d'actuacions en els espais naturals protegits de Catalunya convocats per la Generalitat de Catalunya es va poder executar aquest ambició projecte.

Treballs del buidat

Tot i que inicialment es va preveure fer el buidatge d'una sola vegada, dificultats tècniques així com una contínua entrada d'aigua del freàtic van complicar força l'operació, fins al punt d'haver d'interrompre els treballs durant uns dies i reprendre'ls més tard amb més potència de bombeig. Es va intentar la pesca abans del buidat total amb la tècnica del bloqueig i arrossegament amb xarxa, però

el resultat no compensava l'esforç esmerçat, tot i que així es va capturar l'únic exemplar de *Mauremys leprosa* durant el dia. Tots els altres es van agafar de nit. Quan la columna d'aigua ja era menor de 50 cm (tot i que el fang podia arribar a profunditats de més d'1 metre). Es van utilitzar una trentena de palets de fusta per permetre caminar sobre el fang (sense ells hauria estat impossible entrar i sortir de l'aigua). L'enorme presència de fang i l'entrada contínua d'aigua del freàtic varen dificultar, i molt, les tasques del rescat de peixos.

La bassa del Ponac s'ha revelat com la massa d'aigua continental amb més espècies invasores de tot el país coneguda fins ara. Entre els invertebrats, cal sumar-hi ara, juntament amb cranc roig americà, la medusa asiàtica *Crapedacusta sowerbyi*.

Pel que fa les captures (Taula 1) cal destacar que pertanyien a 8 espècies de peixos diferents: anguila (*Anguilla anguilla*), carpa (*Cyprinus carpio*), carpí (*Carassius auratus*), gambúsia (*Gambusia holbrooki*), gardí (*Scardinius erythrophthalmus*), perca (*Perca fluviatilis*), rutil o madrilleta vera (*Rutilus rutilus*) i piranya (*Pygocentrus nattereri*). Com ja s'ha mencionat, tan sols l'anguila és autòctona de Catalunya. La resta d'espècies són exòtiques i provenen majoritàriament de països Asiàtics o Europeus (Doadrio, 2002; Sostoa et al., 2010). Aquest fet, tot i ser preocupant, malauradament és molt comú en els rius i embassaments del nostre país (Benejam et al., 2005; Carol et al., 2006; Clavero & García-Berthou, 2006). Tot i així, cal destacar que per les reduïdes dimensions de la bassa de Ponac (< 1 hectàrea) tenia una presència extremadament elevada d'espècies exòtiques que igualava o superava embassaments tant grans com Ribarroja (de 2152 hectàrees) (Carol et al., 2006).

De les espècies detectades cal fer palès la presència d'una població molt important de perca, una espècie que a la Península Ibèrica és tan sols present a l'estany de Banyoles i a la conca de la Muga, especialment a l'embassament de Boadella (Clavero & García-Berthou, 2006). La perca té un interès especial pels pescadors esportius ja que és piscívora. Per altre banda, la presència de carpa i carpí pot ser fruit de la introducció per pescadors provinents dels països de l'est d'Europa on aquestes espècies són molt apreciades.

La presència de l'anguila tan pot ser conseqüència de la capacitat de dispersió d'aquesta espècie o per l'ús com esquer viu que en fan els pescadors esportius. Totes les anguiles capturades es van alliberar a la riera de la Trencada.

Així mateix, cal esmentar la captura d'una piranya, un fet que no és gens habitual al nostre país. Aquesta espècie prové dels rius de Sud Amèrica però es comercialitza al nostre país per aquariofília. La presència d'un individu de piranya indica que no només els pescadors esportius introdueixen i alteren la comunitat de peixos d'aquest bassa, sinó que també és un lloc on s'hi aboquen espècies d'aquariofília quan els seus propietaris ja no saben què fer-ne (de fet aquesta és la

via d'entrada més habitual de les meduses, juntament amb la plantació de plantes aquàtiques). Cal esmentar que només es va capturar un individu de piranya, i per tant, no es va detectar una població de piranyes ben establerta. Aquesta espècie no pot sobreviure en aigües més fredes de 20°C (el que succeeix cada hivern a les masses d'aigua del nostre país), la qual cosa ens indica que probablement l'alliberament es va fer durant aquests últims 6 mesos. Aquesta espècie de piranya és agressiva i pot mossegar i provocar greus ferides als humans.

Tot el peix exòtic va ser sacrificat i cedit a l'Adeffa (Associació de Defensa i Estudi de la Fauna i Flora Autòctona) per tal de servir d'aliment pel seu Centre de Fauna Salvatge.

Taula 1. Captures obtingudes durant el rescat de peixos (nombres aproximats)

Nom comú	Nom científic	Nombre d'individus
Anguila	<i>Anguilla anguilla</i>	30
Carpa	<i>Cyprinus carpio</i>	125
Carpí	<i>Carassius auratus</i>	100
Gambúsia	<i>Gambusia holbrooki</i>	300
Gardí	<i>Scardinius erythrophthalmus</i>	200
Perca	<i>Perca fluviatilis</i>	400
Madrilleta vera	<i>Rutilus rutilus</i>	250
Piranya	<i>Pygocentrus nattereri</i>	1

Treballs de rescat d'herpetofauna

Des del 24 de setembre fins la nit del 3 d'octubre (l'endemà de la finalització del bombeig, el dia 2, a les 20.30h) es van fer prospeccions nocturnes (així com diürnes aprofitant les tasques de control i seguiment de l'operació) per tal de capturar el màxim nombre d'individus de quelonis.

La raó principal era evitar al màxim molèsties que es podrien provocar en espècies autòctones durant les descàrregues elèctriques efectuades durant en la fase final.

Així mateix, la captura de tortugues havia de permetre conèixer amb detall quines espècies i quina estructura poblacional allotjava la bassa del Ponac.

El resultat va ser de 6 tortugues de rierol (*Mauremys leprosa*) i una tortuga de Florida (*Trachemys scripta*). És possible que alguna tortuga n'hagués fugit durant el bombeig alertat pel descens brusc del nivell d'aigua i per tant l'augment de la vulnerabilitat per fer front als depredadors. La manca d'observació de juvenils podria respondre al fet que s'haguessin quedat amagades sota el fang o que encara no haguessin eclosionat les probables postes que podria haver-hi als marges de la bassa.

Aquestes captures concorden força amb el màxim nombre d'exemplars de quelonis observats assolent-se durant els transectes de prospecció a la bassa fets els últims anys: 4 exemplars de tortuga de rierol i un de tortuga americana.

Es pot considerar que la presència de quelonis al·lòctons en aquesta bassa és mínima, lluny de representar un greu problema per a la fauna autòctona, a diferència del que sí que suposava fins al dia 2 d'octubre la gran densitat de peixos exòtics.

Malgrat tot, després de les feines de buidat i durant tota la tardor de 2013 es continuarà fent un esforç de trampeig per tal d'eradicar definitivament els quelonis al·lòctons presents a la zona.

Cal remarcar que la presència sovintejada de pescadors furtius ha provocat en més d'una ocasió la mort directa o indirecta (ofegament, lesions produïdes pels hams....) d'exemplars de tortugues. Això mateix ens ho van confirmar els treballadors de la brigada municipal de l'Ajuntament de Roses que cada matí a les 8.00 acudien a veure com evolucionaven les tasques de buidat.

Així doncs, l'eliminació de les espècies exòtiques juntament amb una major pressió legal sobre el furtivisme, incidirà de ben segur durant els propers mesos, en un augment considerable de la biodiversitat.

Totes les tortugues capturades van ser traslladades l'endemà mateix de la captura a les instal·lacions del CRT on romanen encara ara fins que la bassa recuperi suficient nivell d'aigua. Es preveu alliberar-les per a que puguin ja hivernar a la bassa en condicions òptimes.

Treballs secundaris

Juntament amb aquestes tasques s'han desenvolupat tota una sèrie d'altres actuacions dins la zona de Domini Públic Hidràulic (per a les quals la SCH ha comptat amb la preceptiva autorització de l'administració competent) encaminades a millorar l'estat de conservació de la biodiversitat d'aquest sector.

Entre aquestes cal destacar la creació de refugis de fauna; l'eradicació de peus de la planta invasora *Cortaderia seonae* i la plantació de vegetació autòctona aquàtica i pròpia del bosc de ribera (lliri, salze, tamariu...) i la instal·lació d'una illa flotant vegetada que augmentarà el número de refugis per a la fauna autòctona, especialment indicada per la insolació dels exemplars de tortuga de rierol.

També s'han posat cartells de prohibit pescar així com d'advertència del perill que suposa la introducció d'espècies al·lòctones per a la conservació de la biodiversitat.

Bibliografia

Benejam Ll., Carol J., Alcaraz C. & García-Berthou E. 2005. First record of the common bream (*Abramis brama*) introduced to the Iberian Peninsula. *Limnetica* 24: 273-274.

- Benejam Ll., Benito J., Ordóñez J., Armengol J., García-Berthou E. 2008. Short-term effects of a partial drawdown on fish condition in a eutrophic reservoir. *Water, Air, & Soil Pollution*, 190: 3-11.
- Benejam Ll., Alcaraz C., Sasal P., Simon-Levert G. & García-Berthou E. 2009. Life history and parasites of an invasive fish (*Gambusia holbrooki*) along a latitudinal gradient. *Biological Invasions* 11: 2265–2277.
- Carol J., Benejam Ll., Alcaraz C., Vila-Gispert A., Zamora L., Navarro E., Armengol J. & García-Berthou E. 2006. The effects of limnological features on fish assemblages in fourteen Spanish reservoirs. *Ecology of Freshwater Fish* 15: 66-77.
- Clavero M. & García-Berthou E. 2006. Homogenization dynamics and introduction routes of invasive freshwater fish in the Iberian Peninsula. *Ecological Applications* 16: 2313-2324.
- Doadrio, I. (ed.) 2002. Atlas y libro rojo de los peces continentales de España. CSIC, Ministerio de Medio Ambiente. Madrid. 2a edició.
- García-Berthou, E., Moreno-Amich, R., 2000. Introduction of exotic fish into a Mediterranean lake over a 90-year period. *Archive Hydrobiology*, 149: 271-284.
- Sostoa, A. de; Caiola, N.; Casals, F.; García-Berthou, E.; Alcaraz, C.; Benejam, Ll.; Maceda, A.; Solà, C & Munné, A. 2010. Ajust de l'Índex d'Integritat Biòtica (IBICAT) basat en l'ús dels peixos com a indicadors de la qualitat ambiental als rius de Catalunya. Departament de Medi Ambient i Habitatge, Generalitat de Catalunya. 187 pàg.

De dalt a baix i d'esquerra a dreta:

Fotos 1, 2, 3 i 4 Diverses imatges del buidatge de la bassa de Can Ponac

Foto 5 Palets per construir una passera d'accés al que queda d'aigua per fer la pesca elèctrica

Foto 6 Presa de mides d'un rutil o madrilleta

Foto 7 Un dels tècnics mostra la piranya capturada

Foto 8 La piranya a un aquari

Foto 9 Algunes de les escombraries posades al descobert

Foto 10 els dos nous cartells instal·lats a la bassa

De dalt a baix i d'esquerra a dreta:
Fotos 1 Imatges del buidatge de la bassa de Can Ponac
Foto 2, 3, 4 i 5 Diverses imatges de la pesca elèctrica

Podeu consultar la notícia publicada al Diari de Girona referent al buidat de la bassa de Ponac:

<http://wp.me/aBJ4U-pq>

Notícies

Mortalitat en una població de tortuga d'estany a Porriño (Galícia) per paràsits trematodes

La malaltia de nova aparició que afecta a la població de tortuga d'estany d'As Gándaras de Budiño (Porriño, Galícia) y està reduint la població d'aquesta tortuga és un paràsit que mai s'havia detectat a la Península Ibèrica ni a Europa.

Segons les dades de la *Dirección Xeral de Conservación de la Naturaleza de la Xunta de Galicia*, l'aparició a As Gándaras, únic lloc de Galícia on s'ha localitzat, es va detectar entre els mesos de desembre de 2012 i gener de 2013, a través d'un comportament anormal en un 15-20% de la població, que finalment va provocar la mort dels individus.

Fonts de la Conselleria de Medi Ambient varen confirmar el 20 de maig que les morts de les tortugues eren exclusivament paràsits, que segons els informes *postmortems* es tracten de "trematodes sanguinis". Aquests paràsits es diseminen amb rapidesa per tot el cos de l'animal, fins produir la mort. El professor de biologia Iglesias Blanco, de la Universitat de Vigo, els ha identificat.

La hipòtesis del contagi és per importació de tortugues d'Amèrica utilitzades com a mascotes, i que han entrat en contacte amb l'espècie autòctona, que seria més vulnerable al paràsit per no haver tingut mai contacte amb aquest.

Conservación da Natureza, dirección xeral dependent de la Conselleria de Medi Ambient, va assegurar que pel desconeixement de la malaltia i per la seva virulència en una espècie en perill a Galícia, es va fer necessari la valoració de l'estat sanitari de les poblacions, i ja s'ha començat en aquest sentit.

Publicat a *Faro de Vigo* el 21 maig 2013.

Mor un herpetòleg mossegat per un escurçó durant una exhibició

Escurçó pirinenc (*Vipera aspis*). Fotografia extreta de Wikipedia

Dieter Zorn, herpetòleg de 53 anys va morir al juny passat d'un atac de cor uns minuts després d'haver estat mossegat per un escurçó pirinenc (*Vipera aspis*) en un espectacle a Faugères (Hérault, França). Va ser mossegat per la serp mentre manipulava l'animal com a part d'una gira pels pobles de l'Hérault. El seu objectiu era educar al públic per superar la por a les serps.

L'home va ser mossegat diverses vegades abans de posar la serp en el terrari i abans de ser atès pel servei mèdic.

Aquest últim no va poder prevenir una aturada cardíaca, malgrat el tractament amb heparina per prevenir la formació de coàguls. Els metges en el lloc no van poder fer res per reanimar-lo, malgrat un llarg massatge toràcic.

Abans de ser mossegat, Dieter Zorn, entusiasta dels rèptils, va presentar al públic tot tipus d'animals: cocodrils, escorpins, taràntules i pitons.

Publicat a *Le Parisien* el 19.06.2013

Jairo Mora Sandobal

La matinada del 31 de maig, mentre feia una ronda de vigilància nocturna per protegir les postes de tortugues marines de l'espòli destinat al consum humà i al tràfic il·legal, va morir assassinat a la platja de Moín (Costa Rica) el naturalista Jairo Mora Sandoval, un jove de 26 anys compromès amb la preservació de la natura, els rèptils i molt especialment en la conservació de les tortugues marines.

Costa Rica és un país que ha adoptat forces mesures de protecció de l'entorn natural, tot i així, i si es té en consideració l'altíssima importància de les seves platges en la reproducció d'aquestes espècies i el gran número en el que hi arriben per a niar a les seves costes, el percentatge d'espòli dels nius de tortugues marines sembla arribar a uns nivells no sostenibles per mantenir les seves poblacions (malgrat la regulació legal d'una quota de captures permeses anualment).

Resulta paradoxal que un país com Costa Rica, pioner en la protecció del medi ambient en l'àmbit de l'Amèrica llatina, el PIB del qual depèn en bona mesura del turisme (enfocat primordialment a la natura) no es destinin més recursos per vetllar més eficaçment pel que és la gallina dels ous d'or d'aquell país: l'explotació sostenible del turisme de natura. Si el ric patrimoni natural d'aquell país es protegís amb més energia, es garantiria el futur de les futures generacions i a mitjà termini, els beneficis (directes o indirectes) que proporcionaria ser un autèntic reservori de la biodiversitat tropical hauria de garantir un repartiment equitatiu de la riquesa entre tots els seus habitants.

Malauradament, a diferència del que podríem pensar, no s'inverteix el que hauria de ser raonable per vetllar per la conservació del patrimoni natural costarriqueny, és més, actualment s'estan retallant partides pressupostàries destinades als espais naturals protegits que afecten directament la seva correcta gestió. Salvant les distàncies, es tracta d'una situació de desatenció similar a la que també es viu a Catalunya.

És preocupant que sovint hagin de ser els voluntaris (en bona mesura estrangers) els que vetllin per la protecció de les tortugues marines als seus enclavaments tradicionals de posta.

Des de la SCH considerem molt lloable l'acció d'en Jairo i mostrem el nostre suport als seus familiars i amics i, tanmateix, demanem una protecció eficient dels nius de tortugues, dins i fora dels espais protegits. També donem suport a la campanya de recollida de signatures que porta a efecte Ecologistas en Acción, amb l'objectiu de que aquest assassinat no quedi impune: <http://ecologistasenaccion.org/article25989.html>

Valguin aquestes ratlles com homenatge pòstum al valent Jairo

Novetat Editorial

La Diputació de Barcelona ha editat recentment la publicació [II Monografies dels parcs de la Serralada Litoral Central; VI Monografies del Montnegre i el Corredor](#), promoguda per la Xarxa de Parcs Naturals de l'Àrea de Territori i Sostenibilitat.

L'objectiu d'aquesta publicació, adreçada a tècnics, professionals i estudiosos en general, no és altre que fomentar al màxim el coneixement en totes les disciplines que tenen a veure amb aquests espais naturals protegits. Aquest coneixement, traslladat a l'àmbit de la gestió, és una eina d'incalculable valor per garantir en aquests espais l'equilibri territorial i ambiental.

La SCH ha participat amb el **Projecte de recuperació del tritó verd (*Triturus marmoratus*) a les serralades de Marina i Litoral. Primer balanç**

Us podeu descarregar lliurement aquesta publicació en format [e-llibre](#).

Disponible en e-llibre

Autors: Hernández, J. [coo.], Grau, J. [coo.], Melero, J. [coo.], Diputació de Barcelona. Àrea de Territori i Sostenibilitat [coo.]

Suport: Electrònic

Col·lecció: Documents de Treball

Sèrie: Territori ; 23

Idioma: Català

Any: 2013

Pàgines: 435

ISBN: 978-84-9803-656-5

Matèries: Parcs naturals

SOCIETAT CATALANA D'HERPETOLOGIA

Museu de Ciències Naturals de Barcelona. MuseuBlau,

Plaça Leonardo da Vinci 4-5, 08019 Barcelona.

Correu electrònic: sch@socatherp.org

La Societat Catalana d'Herpetologia (SCH) és una associació científica sense ànim de lucre, constituïda l'any 1981, amb la finalitat de promoure l'estudi i la conservació dels amfibis i dels rèptils.

La SCH agrupa tant herpetòlegs afeccionats com professionals i impulsa la difusió de l'activitat científica i les activitats de formació i sensibilització adreçades al públic general, amb l'objectiu de fomentar el coneixement i el respecte envers els amfibis i els rèptils.

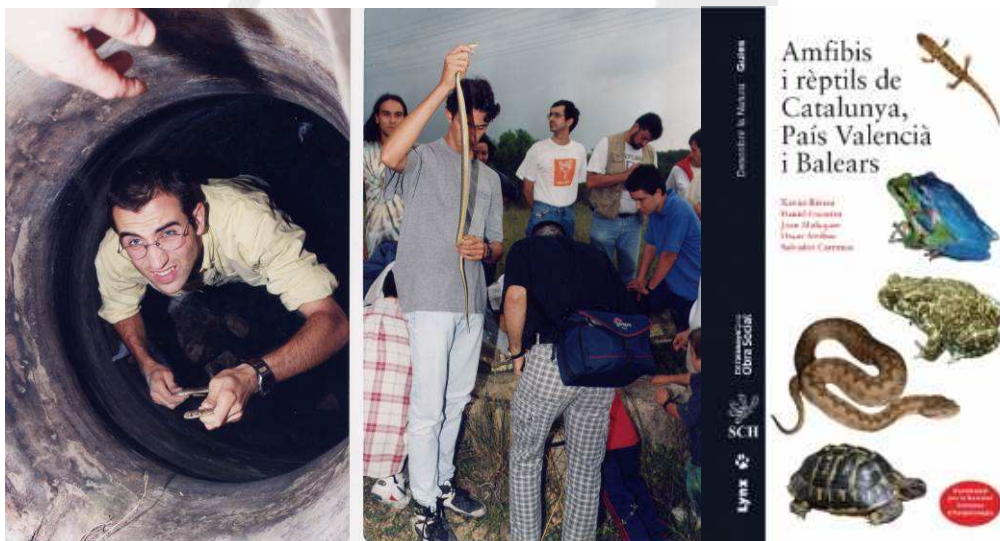
La Societat promou l'estudi i el coneixement herpetològic, en col·laboració amb institucions científiques i conservacionistes, però també recolza iniciatives particulars.

La SCH dóna prioritat a la divulgació herpetològica en català i a l'ús de la nostra llengua com a vehicle de comunicació científica.

La SCH afavoreix la comunicació entre els socis, promou activitats com ara cursos, conferències, sortides de camp i, amb caràcter bianual, organitza unes "Jornades Herpetològiques". A més existeix un fòrum d'internet i un Full informatiu que facilita l'actualització de la informació científica i el contacte entre els socis.

La Societat Catalana d'Herpetologia edita periòdicament:

- Herpetofull de la SCH es la nova versió electrònica de l'antic Full informatiu. Publicació que recull activitats previstes de la Societat, així com informació interna, notícies d'interès herpetològic, resum d'articles i bibliografia d'interès i intercanvis d'informació entre socis.
- Treballs de la Societat Catalana d'Herpetologia. Publicació de caràcter no periòdic que recull treballs de caràcter monogràfics. S'han editat 6 volums.
- Butlletí de la Societat Catalana d'Herpetologia. Aquesta revista, de periodicitat bianual, publica articles i notes relacionats amb l'estudi científic dels amfibis i dels rèptils. S'han publicat 19 volums.
- També es publiquen els resums dels treballs presentats a les Jornades Herpetològiques i a d'altres simposis. Recentment ha editat amb Lynx edicions la guia "Amfibis i rèptils de Catalunya, País Valencià i Balears".

Imatges de l'esquerra i central: rescat de serps i altres rèptils atrapats en pous i cisternes. A la dreta: Guia de la SCH i Lynx ed. "Amfibis i rèptils de Catalunya, País Valencià i Balears"

SOCIETAT CATALANA D'HERPETOLOGIA

Els projectes de la SCH són ben diversos. En aquest sentit col·laborem amb el Parc Natural de Collserola per recuperar el amfibis i els rèptils d'aquest espai, i actualment es porta a terme un projecte de recuperació del gripau d'esperons.

Pantà de Vallvidrera en fase de rehabilitació (esquerra) i un cop recuperat (dreta).

La SCH també col·labora amb diferents ajuntaments i altres espais naturals; en concret, a la serralada de Marina - Litoral porta a terme un projecte de recuperació de basses per als amfibis, així com el restabliment i millora de poblacions de tritó verd en aquesta zona.

Fotografia de l'esquerra: Larves de tritó verd reproduïdes en captivitat a les instal·lacions de Can Miravitges (Ajuntament de Badalona), per recuperar les poblacions a la serralada de Marina - Litoral. A la dreta el primer alliberament a la serralada Litoral l'any 2010.

La SCH executa projectes com l'Atles dels Amfibis i Rèptils de Catalunya en el que podeu participar!

FEU-VOS-EN SOCIS!

SOCIETAT CATALANA D'HERPETOLOGIA

Museu de Ciències Naturals de Barcelona. Museu Blau,

Plaça Leonardo da Vinci 4-5, 08019 Barcelona.

Correu electrònic: sch@socatherp.org

SOCIETAT CATALANA D'HERPETOLOGIA

Sol·licitud de soci

Cognoms:.....

Nom:.....Data de naixement:.....

D.N.I.: .....

Adreça:.....

Ciutat:.....Codi postal:.....

Comarca o Província:.....

País:..... Telèfon:.....

Correu electrònic:.....

Tipus de Soci: Juvenil () , Numerari () , Protector ()

La quota anual de Soci és de 21€ per als Socis numeraris, més de 21€ per als Socis protectors i 9€ pels Socis juvenils menors de 18 anys.

Data:.....Signatura:

Envieu-ho a: **Societat Catalana d'Herpetologia**

Museu de Ciències Naturals de Barcelona. Museu Blau,
Plaça Leonardo da Vinci 4-5, 08019 Barcelona.

Forma de pagament:

- Domiciliació bancària (opció recomanada): per aquesta opció, ompliu el formulari.
- Xec bancari a nom de la Societat Catalana d'Herpetologia.
- Ingress al Número de compte
2100-0944-63-0200054886, de "La Caixa" (cal aportar fotocòpia)

S.C.H. Domiciliació bancària

Banc/Caixa: .....

Agència: ..... Adreça del Banc o Caixa: .....

.....

Núm. del compte: - _ _ _ - _ _ _ - _ _ _ - _ _ _ -

Nom del titular del compte: .....

.....

Lloc i data de sol·licitud: .....

D.N.I.: .....Signatura:

Srs, els prego que d'ara en endavant ingressin la quantitat que els giri la Societat Catalana d'Herpetologia des del meu compte corrent o llibreta.